

112717

7 Shuitheim Visor is

3 Nordl. Sveit

Blik van lin.

S V E I T L E I R E N S H I S T O R I E .

3. sveit av Nordland Arbeidsfylking.

Bleikvasslia.

av

Sveitfører Aasm. Björkan.

Bidrag av

Kvm. Olaf Thesen og A.T. mann 29236, Jan Brandt-Fossbakk.

Sveitleirens historie.

Ved Arbeidstjenestens kurs på Gausdal 1940, ble jeg i som sveitfører ved 3. Nordland sveit.

Jeg søkte meg til Nordland. Jeg er ikke derfra, men jeg har bodd der så lenge at jeg har lært å elske nakne, værslitte holmer og skjær, havet i alle luner, stormvante stupbratte fjell et uforferdet folkeferd. Jeg kjente dem godt. Et seilende folk som oftest ikke trodde på annet enn sjøen. Et høstefolk, som helst likte å søke det ferdige produkt.

For en oppgave det måtte være å høyne forståelsen for skogbruket og jordbrukets verdi, lære høstefolket å så før en høster, lære dem å skogkle sit nakne vakre land og nytte lit av sin ødslende sommer-sol.

3. Nordland sveit har sin leir i Bleikvasslia, Korgen.

Sveiten hadde en "svermetid" før den omsider bygget i Bleikvassli. Som en sökende bisvern reiste sveitens befalskorps rundt halve Nordnorge.

Fylkingens første standkvarter var i Harstad.

I påsken 1941 fikk sveitføreren for 3. Nordl. sv. sin første ordre som lydde slik:

" 3. Nordland sveit skal ligge på Mosheim ved Brønnøysund. De skal straks reise ned og rekongosere byggeplass for leiren. De skal herunder ta hensyn til adkomstvei, vann og mulig idrett og bade-plass. De skal finne innkvartering for befalet under byggeperioden, ordne med forpleining, finne leverandører for fisk, kjøtt og melk for tjenesten i sommer og skrive de nødvendige kontrakter.

Oppgave over brakkenes størrelse sendes herfra i dag.

Set Dem i forbindelse med fylkesagronom Breirem, han er tidligere orientert."

Sveitføreren gav seg trøstig i vei. På en uke var alt klappet og klart. Kart var tegnet og sent Fylkingen, brakketomtene var stukket, og de nødvendige avtaler var ordnet.

Krigssituasjonen gjorde imidlertid at alle planer i kyststrøkene måtte oppgis.

Sveitens befal fikk ordre om å melde seg ved Fylkingen i Harstad for å gjennomgå et kurs mens nye leirer ble planlagt.

Mange av guttene fikk sin første nordlandstur på denne reisen. Været var strålende og humøret var det beste. Furtigruten hadde enda sit gamle kostregulativ og øll og vinkjeller ble ikke foraktet.

I Harst^{ad} fikk befalet ordre om å reise til Sortland hvor kvarter var ordnet på 2 hoteller.

På Sortland oppholdt vi oss en ukes tid. Ukjente faktorer gjorde at kurset ikke kunne begynne. Været var vårlig og lediggangen stor. Gammelkara spilte kort og den yngre styrke gjorde Sortland usikker.

Fra Sortland fikk vi ordre om å reise til Sund Folkehøgskole, Röra st.

Att og fram er like langt. Vi reiste med hurtigruten til Trondheim og fulgte toget til Röra st.

På Sund startet vi med kurs med en gang og hadde en kvikk og trivelig repitisjon.

I mellomtiden var alt ordnet for nye leirer.

Den 27. mai fikk sveitfööreren ordre om å reise til Bleikvasslia for å rekognosere leirplass. Fra fylkingen var planoff. How beordret.

Vi reiste med jernbanen til Elsfjord. Banen gikk ikke lenger det året. Vi fulgte så ferja til Hemnes. Vi hadde bestilt hotelværelse på forhånd, men da vi kom fram var det ingen som lukket opp trods iherdig banking. Vi gikk da til den tyske vaktstua om natten og forsökte å sove smått hengende og smått sittende.

Vi reiste til Bleikvasslia dagen etter. Vi hadde med oss planleggeren i Korgen, Jakobsen. På turen oppover fikk vi vite at Bleikvasslia lå 320 m over havet og med höge snefjell omkring. Det var lite hövelig for jordbruk der oppe da potetdyrking ikke kunne sies å være årvisst.

I Bleikvasslia lå sneen over jordene. Dette var den 29. mai. Etter å ha sett over stedet som var utpekt som leirplass gjorde vi et overslag:

Sen vår. Högt over havet. Ikke serlig skikket for korn eller potetdyrking. Dårlig sommerhamning. Innbyggerne skaffet seg penger ved skogsarbeid, husflid eller anleggsarbeide. 2 1/2 mil for å skaffe melk til sveiten. 3 mil kjöring av alle brakker og alle varer. Liten mulighet for å skaffe materialer uten at en hugget tömmeret selv.

Etter en kort rådslagning ble vi enige om å fraråde bygging av leir i Bleikvasslia.

I håp om å komme til et positivt resultat reiste vi ned til Korgen og rekongoserte der.

2 juli kom sentrall delens og distriktets (Tekniske kontor) representanter til Bleikvasslia og det ble bestemt at leiren skulle bygges der.

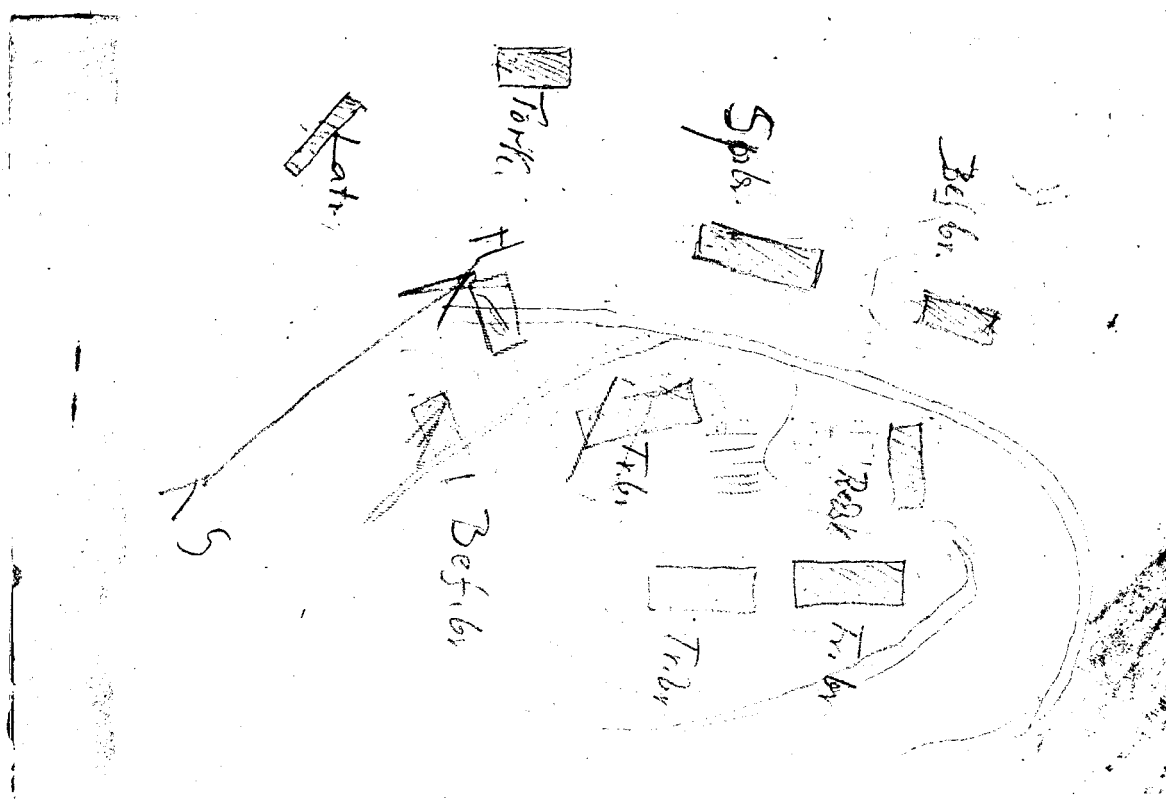

Bleikvasslia gård.
Pilen viser hvor leiren ligger.

Leiren skulle bygges på et lite område som i sin tid var utsett som tomt for et mulig turisthotell.

Fylkingens og sveitens representant fant at stedet krevde uforholdsmessig meget arbeid før det egnet seg som byggeplass for leir.

Distriktets representant fant at en fikk bygge feltmessig. Bløffe oppstillingsplass og plassere brakkene hvor det hövde i landet.

Det første riss av leiren.

Sentralledelsens representant (Tekniske kontor) satte så opp et blyantriss som sveitföreleren fikk som stötte for brakkenes plasering og grunnarbeidene.

Dette var altså det förste riss av leiren som så dagens lys.

Etter en del nivilering og måling fant en tilslutt en leirplass som gav plass for oppstillingsplass og mere symetrisk plasering.

Etter denne er så leiren senere bygget.

Sveitens befal ble tilkalt og innkvartert i kretsens skoleinternat.

Sveiten var satt opp med følgende befal:

Sveitfører	Å. Björkan.
Nest "	O. J. Ingvoldstad.
Troppfører	S. Kjelstrup.
"	A. Vik.
Kvarterm.	J. Höve.
Underkvm.	J. Bolstad.
"	J. Moen.
Lagf.	Pö Tommesen.
"	P. Bredal.
"	I. Meland. (melte seg ikke ved sveiten)
"	T. Sögård.
"	E. Lynne.
"	K. Rödseth.
"	E. Lien.
"	O. Thesen.
"	T. Trappnes.

Senere kom flere til. Etter hvert ble så befalet beordre til andre sveiter.

Matvarer og redskaper ble tilsent fra Distriktsmagasinet

Alt gods som kom med jernbanen ble losset i Elsfjord.

En hadde så å skaffe tilfeldig kjøring til ferjekaien og derfra fraktning til Hemnes. Herfra 5 mil bilkjøring til leiren.

Skort på biler og drivstoff gjorde seg gjeldene. Å treffe på akkurat den ledige bil og den ledige sjåfør var også et kunststykke.

En del varer gikk med båt fra Trondheim og til Finneidfjord. Herfra hadde vi 4 mil kjøring til leiren.

Alt brakkemateriell ble sendt med fraktskute til Vallaboten. Herfra var det 3 mil til leiren.

Elektriske kunne en større bygning tilbringe.

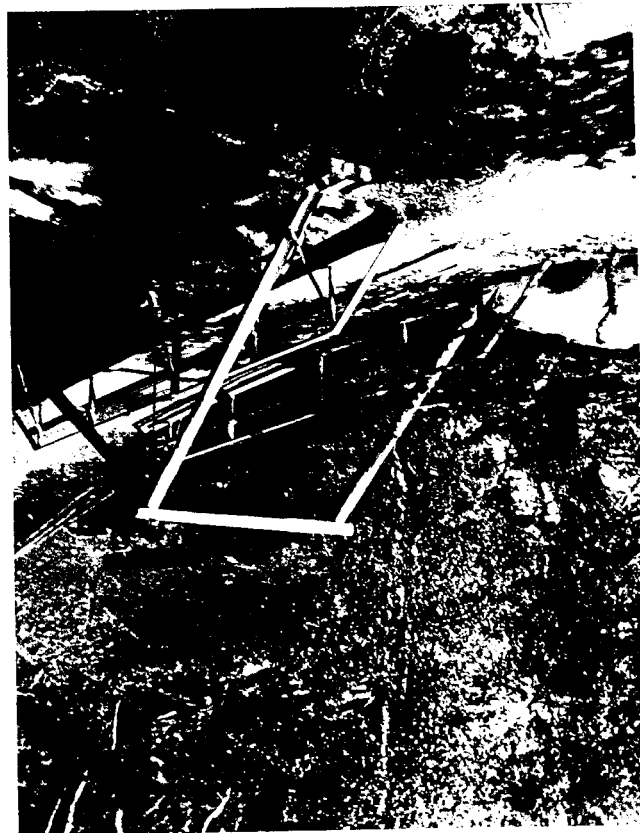
materielet kom. Det holdt også, for da brakkene kom på bil til
Dette brusebeidet hastet det med å bli ferdig med for brake-

in arbeidet de bruk med hengeren som ble brukbar for hestekjøring.

on side i 8 meter grunn. Dette var ganske av daten og lite brukbar.

kjørbare bruk over Elektriske. Alligevel var det lagt stoler side

Det første og mest nødvendige arbeid en hadde var å bygge

sporerte utrekningen.

et lett transport med det tilstede som tilstede

hale kommen. Avslutningen hadde ikke blitt var henger til å

med å få fram de forskjellige varer til enten jorden som

Det er allerede nevnt en del om transportene. Vanskelighetene

Løpbyggingen.

et lite som bygges, men å henge av noe bedre ble den vellyt.

beholdt med bjørk og gran. Liten og kupert som den var, egnet den

å bygge et turstohell. Det var en liten kalle i landskapet som var

som en utskjulingstasjon i den tid som var med den

Plasen som var utsett som fort for beten var et lite område

Løpbyggingen.

Grands.

Området Bleikvasslia er ei gryte mellom fjeldene med ei
sær tyngelse i bunden.

Gårdene er plassert rundt skråningene.

Hele området tilhørte i sin tid Goldevingodset på Dønna.

De første gårdene ble ryddet her av 2 menn fra Vefsen.
Dette var i 1720. En tid etter skiftet imidlertid ene gården eier
og han som overtok denne het Ole Andersen. Fra han regner
de nåværende eiersitterne på Bleikvasslia gårde 8 stamme.

Senere eiersittere skjøtt en hel del bjørn som en ennå vet om.
Siste bjørnen ble skutt omkring midten av forrige århundrede.
Skallen av den er tatt vare på og finnes ennå på gården. Bjørne-
rifla og bjørneskjallet er også tatt vare på.

Fidene har skiftet betydelig siden de første rydningsmenn
satt bo i Bleikvasslia, og eiersitterne er ikke blitt rikere av
utviklingen. Utan videre sammen med andre skattet og valgt de
første ryddere som er selv ville. Skogen var full av villt, elver
og vann full av fisk. Senere er skogen blitt utdrevet og villt og
fisk blitt behattet.

Ved statens overtagelse av Goldevingodset ved århundrede-
skiftet med de følgende års tilfylling av fisk og sitterne etterliggende
sitt mesteparten av fisk og sitterne.

Kjøring til leiren.

Vi leide en del arbeidsfolk i dalen til grunnarbeid, men mange var det ikke. Befalskorpset måtte gjøre det meste.

Spragning og utgraving av tomte til spisebrakke.

Under tre av brakkene måtte vi sprunge knuser for å få brakkene i det plan som var ønskelig.

Det første arbeidet vi måtte ta fatt på utenom skilmen var veien fra hovedveien til leiren. 250. m. Videre veier i leiren, oppstillingsplass og kjeller, utenom arbeidet med brakkene.

Se fotografier på neste side.

Det ble litt av en overraskelse for smatlige befal, dette å måtte gå inn for regulært anleggsarbeid. De fleste ventet seg noe helt annet. En del forventet seg også å være kommet på gal hylle og undersøkte muligheten for å komme til andre steder.

Veien til leiren.

Grunnarb. for brakke 5.

Vi arbeidet 8 timer etter samme inndeling som de leide arbeidere vi hadde. Etterpå hadde vi arbeid med mottatt materiell, lagring, og for enkeltes vedkommende kontorarbeid.

Når det led litt på sommeren og været var brukbart var det vanlig badning hver dag. Vi hadde et lite kjern i nærheten som var brukbart.

I fritiden drev vi fiske, fjellturer og turer rundt i gårder og grender.

Over Okstind-
breen.

Blåne etter
blåne, evig is.
900 m. over h.

Fritiden var ofte et problem for de yngste herrer, Serlig de som var fostret i by.

Omplantingen var ikke bare av det gode. Turen fra de brde bygde^e byer og tettbyde grender og hit opp i avstengthet med storsko^g og ville fjell gikk til dels på nervene.

Svarthandel og smugghandel var bare dunkle begreper våren 1941. Det hendte at örreten badet i flöte i stekepannen. Det hendte også at en og annen svettende gjetost forvillet seg ned på vårt fattige bord, hvor den nå kunne stamme fra, - for å dryge knust krabbe litt.

Dette var altså festdagene i kostholdet. På grunn av transportvanskelighetene og de lange distanser ble det så som så med regulativet.

Det var fisk opp og sild i mente sent og tidlig. Tilgangen på bröd var svært variabel. Det hendte at befalet bestilte seg gröt ute på gårdene.

Ferskt kjøtt så vi nesten ikke hele sommeren. Friske grønnsaker fikk vi litt av ut på hösten, men ikke meget. Under disse forhold ble det lite mat for de yngste krefter som hadde tungt arbeid. Det gikk derfor ikke lang tida för de klaget bittert til "Moses" som selv var sulten, og ikke fant noen råd til å skaffe de historiske gryter. En fikk prøve å gjøre det best mulige ut av det en rådde over og så vente på bedre tider.

Vi holdt streng indretjeneste, oppstilling og marsj til arbeidsfeltet og punktlig bordskikk. Ånden i avdelingen var hele tiden den beste.

Kokker hadde vi ikke den förste måneden. Vi beordret 2 befal om gangen for 3 dager. Serlig var nestsveitföreren godt ansedd som kokk.

For å skaffe tömmer til brakkepeler måtte vi streife rundt på gårdene for å höre om folk ikke tilfeldigvis skulle ha en eller flere stökker liggende. På samme måte var det å skaffe de nödvendige bord til en latrine.

Lossegjengen.

Brakkemateriellet kom på båt til Vallabotn.

En troppförer og fem lagförere var lossegjeng i tur og omgang.

Herrene innkvarterte seg i et skur nede på Valla.

Lossingen var stri nok for uvante kropper, men turen ned var likevel populær.

Etter ryktene å dömmе var ikke karene vekke når det gjald å hamstre . I skuret var det etter sigende betydelig brasing og utfoldelse av kokekunst med bokser, steinheller og bölgeblikkplater som kjøkkenutstyr.

Som før er nevnt hadde vi innkvartering på kretsens internat-skole. Vi hadde det riktig bra her.

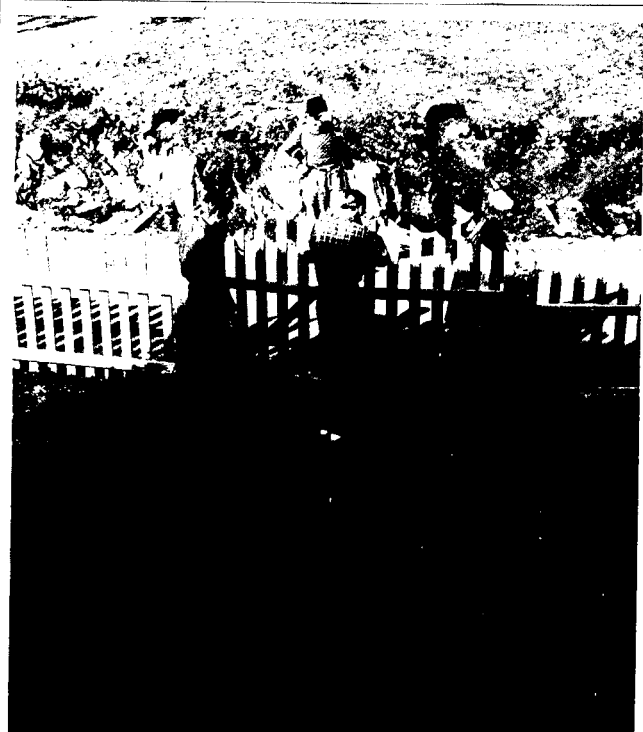
Det viste seg snart at bygningsfirmaet som skulle skaffe brakker ikke greide å oppfylle kontrakten. Som følge av dette måtte innkallingen av mannskaper i 1. sommerskift 1941 til 3. Nordland sveit utsettes.

Det tøfler og går.

Senere viste det seg at brakkene ikke kunne på-reknes å bli brukbare i 1941 i det hele tatt, hvorfor innkalling til sveiten denne sommer helt ble sløyfet. Som en bestemmende faktor til denne beslutning var også at jernbanearbeidet pågikk med store styrker på strekningen Elsfjord - Mo. Transportvanskene var serlig store. Videre var det helt umulig og skaffe melk og bröd.

Da skolen skulle begynne 25. august i Bleikvasslia, ble vi oppsagt til utflytting fra skoleinternatet til denne tiden.

Vi hadde da en troppbrakke brukbar i leiren. Kjøkkembrakka var også ferdig, men uten skorstein. Bygningsfolkene meldte fra at de ikke greide å skaffe murer og ville ikke påta seg arbeidet selv. Heller ikke vi greide å skaffe murer. I siste liten måtte vi så gå i gang med å mure pipe selv. Resultatet ble bedre enn ventet, men øverket var ferdig var det lite igjen av huden på fingrene både på "murmester og svenner".

Murmester og
svenn.

Skorstein og
kokepanner.

Mennesker vi møtte.

Mange var det som så skjedd til den lille klikk A.T. menn som startet med arbeidet i Bleikvasslia.

Etter hva en siden har bragt i erfaring så ventet oppsitterne i dalen at all fred og glede nå var slutt og at en måtte være forberedt på overfall og mord, minst - i heldigste tilfelle.

Litt etter hvert kom vi i midlertid på god fot med bygdefolket og opparbeidet etter hånden et godt naboskap.

De første vi stiftet bekjentskap med var oppsitterne på Bleikvassli gård. Her var telefonstasjon og bygdens sentrum. Her residerte Malla Bleikvassli. Malla betraktet det som en landeplage at A.T. slo seg ned i Bleikvasslia.

Malla er rettsindig og velmenende og mange er de tjenester hun og familien for övrig har gjort oss. Av andre i dalen må vi nevne gårdbruker Bryggfjell. Alltid i godt humör, alltid villig til å gjøre en tje neste med hestehjelp. Hans hus og heim stod alltid åpen for A.T.guttene, og han behandlet dem som de guttonger de var.

Ordföreren i Korgen, Rydså, la alt til rette fra kommunens side og mange er de råd og vink han skaffet oss.

Planleggeren i Korgen, John Jacobsen, som videre er formann i forsyningsnemnda har gitt oss god stötte. Med sitt kjennskap til personer og forhold i bygda ⁹led ofte vanskelige situasjoner over ved hans hjelp.

Brödrene Kibsgård (Eitran, forretning) Korgen, må nevnes her.

I vanskelige tilhöve var vi ofte ute på lån eller kjøp.

Overingeniören ved jernbanen, Vik, er likevel den som har gitt oss de mest avgjørende håndsrekninger. Når transportspörsmålet helt hadde kjört seg fast var banens biler siste utvei.

Avsluttning hösten 1941.

Senhösten 1941 var leiren utbygd med en spise- og en kjøkkenbrakke, 3 troppbrakker, 1 befalsbrakke, en kjeller og en latrine.

Befalsbrakka manglet tekning. Den regnet full og frøs til ut på hösten. En troppbrakkene manglet en takside. Også den ble full av is.

Ut over hösten ble befalet frabeordret til svejter hvor det var mer bruk for dem.

De som var tilbake strevet med innmagasinering, ordning av brakkene og fikk ellers dager og kveller til å gå på beste måte uten nevneverdig belysningsmidler og med lite og rå ved.

Med et lettelsens sukk pakket en sine saker første halvdel av desember og reiste vekk. Det første slitsomme år var til ende.

2 mannskaps-
brakker.

Leiren i vinterdrakt.

Vi starter på nytt våren 1942.

Innkallingsordren våren 1942 lød på frammøte 8. april.

Sveitføreren og en underkvartermester kom til Bjerka st. om natten den 7. april. Man overnattet hos ordfører Rydså.

Dagen etter kjøpte en inn de fornødne matvarer da en skulle pengeforpleies. Først sent på dagen dagen etter fikk en lastebil for kjøring til Blåkvasslia.

Klokken 11 om kvelden kom vi fram til leiren i stummende mørke. Seen lå sver alle steder. Vaktmesteren, som var fra en gårdene hadde nøklene til alle ytre dører. Vi hadde ikke samvittighet til å tørne ham ut så sent, og fikk derfor et svare strev med å prøve de 35 nøkler vi hadde med oss. Vi følte oss som to innbruddstyver på rov da vi stod og lirket med låsene, blåfrosne etter 3 mils kjøring på lastebil om natten og med fyrstikker som eneste belysningsmiddel.

Vi kom da inn omsider. Vi hadde sengetøy og andre ting innmagasinert i spisebrakka.

I ett av smårommene i spisebrakka fyrte vi opp. Vi smeltet sne og kokte kaffe. Så spiste vi oss gode og mette og lot humla sus.

Senger hadde vi ikke, men vi hadde helle stabler av ulltepper for hånden og natten ble lun og behagelig.

Det mest preserende arbeid vi hadde denne våren var, utenom mattransportene, montering av ovner i brakkene som var fulle av is. Legging av gråpapp på takene og uttining av isen. Forøvrig var det da alt arbeid med å montere senger, pakking av madrasser, puter og utlegging av sengetøy i sengene. Videre hugging av ved og innbæring på mannskapsrommene. Folk å få leie var det serlig lite av så befalet hadde fullt opp å gjøre.

Den 10 mai skulle sveiten ha innrykking. Seen lå over alle jorder og leiren hadde 40 cm. sne på slettmark.

Det mest spennende moment var spørsmålet om ovnsrør. Vi hadde for lite og hadde ingen plater å få arbeidet av. Telefonering til Mosjøen, Mo og Hemnes var uten resultat. Ingen av blikkenslagerne vi fikk oppgitt så seg høve til å skaffe rør. Fylkingen kunne ingen skaffe. Slik stod saken helt fram til 29. april, 12 dager før innrykking. Da fikk "forfatteren" av denne historie det innfall å ringe til en skolekamerat fra forna dar som bodde på Hemnes. Om han ikke tilfeldigvis visste av noen som hadde jernplater til 50 m. ovnsrør? "Jau, da kom du til rette mannen," var svaret. "Igår så jeg en hel haug hos en mann hernede."

For å gjøre en lang historie kort så fikk vi 50 m. rør og ovnene montert 2 dager før innrykkingen.

Vi starter på nytt våren 1942.

Innkallingsordren våren 1942 lød på frammøte 8. april.

Sveitføreren og en underkvartermester kom til Bjerka st. om natten den 7. april. Man overnattet hos ordfører Rydså.

Dagen etter kjøpte en inn de fornødne matvarer da en skulle pengeforpleies. Først sent på dagen dagen etter fikk en lastebil for kjøring til Blækvasslia.

Klokken 11 om kvelden kom vi fram til leiren i stummende mørke. Seen lå sver alle steder. Vaktmesteren, som var fra en gårdene hadde nøklene til alle ytre dører. Vi hadde ikke samvittighet til å tørne ham ut så sent, og fikk derfor et svare strev med å prøve de 35 nøkler vi hadde med oss. Vi følte oss som to innbruddstyver på rov da vi stod og lirket med låsene, blåfrosne etter 3 miles kjøring på lastebil om natten og med fyrstikker som eneste belysningsmiddel.

Vi kom da inn omsider. Vi hadde sengetøy og andre ting innmagasinert i spisebrakka.

I en av smårommene i spisebrakka fyrte vi opp. Vi smeltet sne og kokte kaffe. Så spiste vi oss gode og mette og lot humla sus.

Senger hadde vi ikke, men vi hadde heke stabler av ulltepper for hånden og natten ble lun og behagelig.

Det mest preserende arbeid vi hadde denne våren var, utenom mattransportene, montering av ovner i brakkene som var fulle av is. Legging av gråpapp på takene og uttining av isen. Forøvrig var det da alt arbeid med å montere senger, pakking av madrasser, puter og utlegging av sengetøy i sengene. Videre hugging av ved og innbæring på mannskapsrommene. Folk å få leie var det serlig lite av så befalet hadde fullt opp å gjøre.

Den 10 mai skulle sveiten ha innrykking. Seen lå over alle jorder og leiren hadde 40 cm. sne på slettmark.

Det mest spennende moment var spørsmålet om ovnsrør. Vi hadde for lite og hadde ingen plater å få arbeidet av. Telefonering til Mosjøen, Mo og Hemnes var uten resultat. Ingen av blikkenslagerne vi fikk oppgitt så seg høve til å skaffe rør. Fylkingen kunne ingen skaffe. Slik stod saken helt fram til 29. april, 12 dager før innrykking. Da fikk "forfatteren" av denne historie det innfall å ringe til en skolekamerat fra forna dar som bodde på Hemnes. Om han ikke tilfeldigvis visste av noen som hadde jernplater til 50 m. ovnsrør? "Jau, da kom du til rette mannen," var svaret. "Igår så jeg en hel haug hos en mann her nede."

For å gjøre en lang historie kort så fikk vi 50 m. rør og ovnene montert 2 dager før innrykkingen.

Utleveringen gikk romvis, greidt og fort. Enkelte av guttene hadde instrumenter med seg og snart var sangen og musikken i full gang.

Tjenesten var usikker og tiden den foregikk i var usikker. Guttene tok det med ro og lyttet etter alle nyangser. En alminnelig oppfatning var at dette bare var begynnelsen.

Litt etter litt falt gemyttene til ro og guttene begynte å gjøre seg kjent i dalen. Leirinstruksen innholdt stenge henvisninger til offentlige lover om svarthandel og smugghandel, men så helt lite tror jeg ikke det var som gutta fik lurt til seg.

Postopneren i Bleikvasslia fik en forøkelse av omsetningen som han nok ikke hadde drømt om. Tonnevis av pakker kom til guttene i løpet av første og annet skift. Vi måtte organisere regulær pakkeposttransport fra korgen og til Bleikvasslia. Videre skaffe hest eller bærere opp bakkene til posthuset.

Forøvrig tok guttene dalen i besittelse. Sprengte telegraf stasjonen med alle såne samtaler og telegrammer og gjorde stormkur til de få piker som fantes i dalen.

Utdannelsesperioden i første skift.

Det var kröbelt med husrum i første skift 1942. leiren hadde 1 spise og kjøkkenbrakke, 3 troppbrakker og en befalsbrakke.

Utenom dette hadde vi en kjeller og 1 latrine.

Vi var helt blank for deporum eller skur vi kunde bruke.

En trediedel av manskaperne ble innkvartert med 10 mann på rummet og ^{hadde} så meget rum tilbake at vi fik 2 rum i troppbrakke til magasin.

Selv med 10 mann på rummene virket innkvarteringen åromslig. Dette kom mulig av at vi ikke hadde skap og bord til manskapsrommen.

Grundet mangel på vaskemidler var det vanskelig å holde rommen rene etter de gjeldende hygieniske krav. Grunden i leiren er rød sandjord som henger svert med fottøyet. Når en så mangler skurekøster og vaskefiller blir det hele meget vanskelig og sløtsomt å holde i orden.

Arbeider i første skift.

Blandt annet bygget vi idrettsplass i første skift. Vi gik i gang i tette bjerkeskogen og fik et svare strev med å få grunden ryddet. Det fantes ikke sten på feltet så det var greidt nåkk.

En del kupert var det, men stort set greidt arbeide. Guttene var meget interesert og den var ikke mere enn halvferdig da første troppkampen gik av stabølen.

Vi grov 465 m. kanal, Nydyrket 7 da. jord, stubbebröt 2 da. ryddet og plantet en god del og hadde hugst av 80 favner ved.

I tillegg til dette hadde vi så alt arbeidet som forefalt under videre utbygning av leiren. Om hösten var vi sterkt engasjert i onnegarbeid.

Stort set gik alt arbeide greidt fra hånden. Guttene var for det meste interesert og var ikke hverken tverre eller uvillige.

Det ble jo ofte vitset stort om arbeide til 40 öre dagen, men 3 måneders tjeneste går fort når en er 20 år.

Skorten på arbeidshjelp ute på gårdene gjorde at det var en stadig søknad om permisjon heim til ånnerarbeid og en del fók også innvilget sin søknad mot opptjening.

Sveitens leir ligger svert langt ut fra alle samferselsårer og det resulterte i at vi hadde liten anledning til å gi permisjon, som igjen gjorde at vi hadde lite av det tilskudd til kosten som innsparte porjoner gir ved at en får et belöp disponibelt.

2. dre skift.

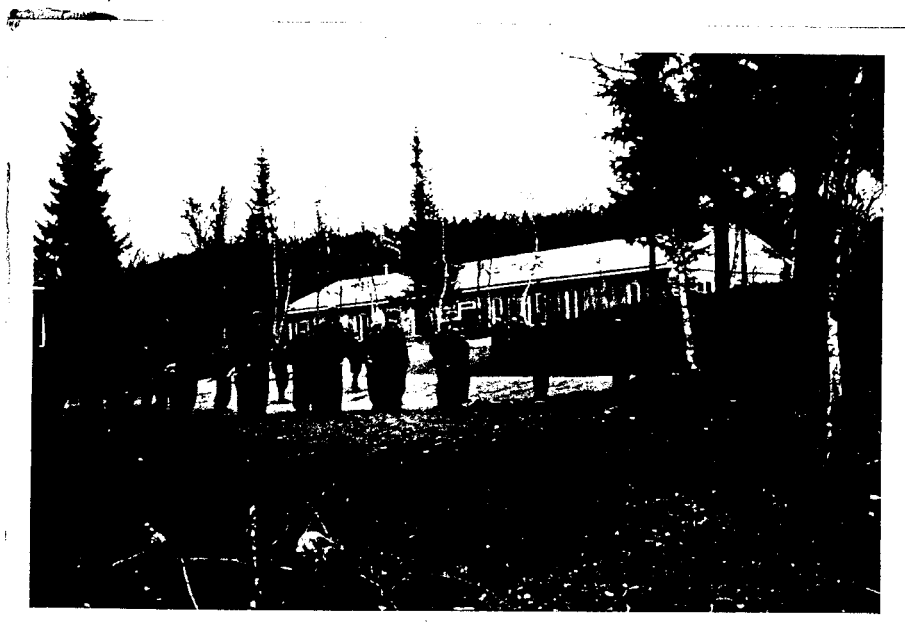
Innkallingen og framnöte til 2. net sommerskift var organisert som 1. ste.. Guttene var stort sett fra de samme steder.

Tjenesten var kjendt for befalet og guttene kjendte tjenesten fra sine kamerater som var ferdige med tjenesten.

Leiren så nå betydelig mer innbydende ut.

Förste stillingen.

Oppsettningsmönstring.

Spisebarakka i bakgrunnen til venstre en troppbarakke.

Leirens videre utbygging.

I første og annet skift bygget vi videre på leiren. Vi fikk en viss stil over området. Ordnet opp kring barakker, torvkledde skråninger og plantet en del. Vi fikk bygget verkstedskur og smie, samt badstue og veier i leiren og til idrettsplassen.

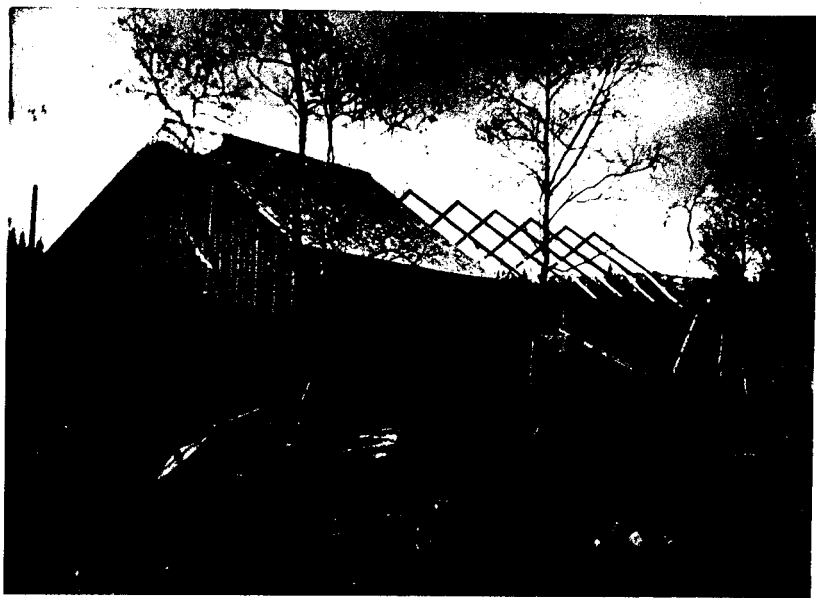

Bru til Idrettsplassen.
Sett mot leiren.

Idrettsplassen.

En "viss mann" hadde kontrakt på oppføring av verktøyskur.
Hele arbeidet ble stående i stampe uten at det ble utført.

Triste saker.

Ut på sommeren leiet så sveiten en skihytte i dalen som
ble båret til leiren og oppført som depot.

Den var liten for bruket, men vi var da på sett og vis
hjelpne.

Generalen mønstrer annet skift.

Den 12/10 gjestet generalen avdelingen.

Generalen på feltet.

Generalen gikk rundt på feltene og snakket med den ene og de andre.

Guttene rettet seg etter beste evne og så med et skøyerakti blink opp på översteK sjefen. Av gammel vane og på grunn av det uvante ved situasjonen kunne ikke hverken befal eller A.T. menn la være å bukke en tanke. Vedkommende fikk seg så et lite vennlig lyn fra sjefens öyne og en sats som omhandlet menneskerettigheter og at en hadde ingen grunn til å krölle seg sammen som en kålorm.

Generalens interesse og erfaring utdypet guttenes sans for oppgavene og var en meget positiv og interessant epoke i tjeneste

Dimitering av 2. dre skift og avsluttning hösten 1942, 11. nov.

Den 11. nov. dimiterte vi annet sommerskift.

Det var da en god del vinter i daleh. Guttene ble kjørt ned på lastebil. Stemningen var på toppen. Guttene så ut til å glede seg storlig over at det hele var vel overstått.

Etter dimiteringen hadde vi endel gutter gående igjen på etterarbeid. Det var slike som hadde opptjening etter såatte-permisjonen.

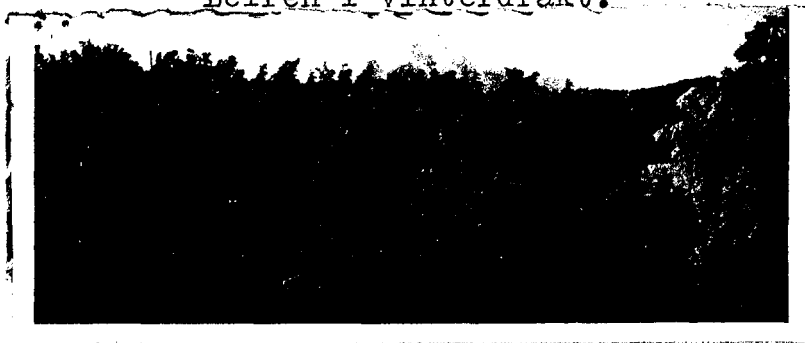
De siste dager.

Frosten ble mer og mer bitende. I hele november lå den stort sett mellom 30 og 40 grader, dertil vind.

Barakene var åpne i golv, vegger, vindu og himling. Alle mann fyrte alt ovnene var gode for å svelge. Under loftet var det gloende varmt , på golvet tinte ikke isen.

Forfatteren av denne historie drev litt husflidarbeid. I den anledning tok han en liten kubbe med inn på rommet for å K bruke som stabbe. Det var noe sne på den som tinet. Etter bruken ble den satt under bordet ved vinduet. Her frös den så fast til golvet at det var uråd å sparke den løs. Slik stod den helt til om våren. Da gikk eieren av rommet til angrep med nye og uthvilte krefter, - da løsnet den merkelig nok.

Leiren i vinterdrakt.

Befalsbrakka.

12. nov. 1942.

I forgrunnen ved
elva, vaskebenke

Rim og sne la seg på hus og trær i leiren.

2 troppbarakker.

Solen var forlengst sunket nedenfor fjellkammen.

Veien til idrett
plassen.

Luften var blå og skarp.

I bakgrunnen
Gjeitfjellet.
(mot sv. t. s.)

Bygninger og trær hadde et trollesk skjær over seg.

Badstua i vinter-
skrud.

Det lakket mot jul. Röken veltet i jevn ström opp gjennom takmantlene og travelt beskjeftiget befal hastet hutrende mellom husene i skrikende sko, med fingrene dypt i lommene.-Skutrygget under rimdryssende trær og med pusten som en kvit rök ut gjennom et blårutet snyteskaft.

Og så kom vinterdvalen, - " Men livet lever ".

""

B I D R A G ¹/₂

av

Kvm. Olaf Thesen og A.T. mann Jan Brandt-Fossbakk.

En lagførers inntrykk fra Bleikvasslia sommeren 1941.

Den flokken av A.T. befal som morgenen den 12. juni 1941 kom opp til skolen i Bleikvasslia var fylt av store forventninger.

Vi var pionerene i Arbeidstjenesten i Nord-Norge og hadde hørt at heroppe hadde den store oppgaver. Men vårt kjennskap til den nordlige halvdel av landet var for de fleste vedkommende overfladisk.

Med unntak av en 4 - 5 stykker var resten av befalskorpset østlendinger og som bekjent er ikke østlendingene skarpe i Nord-Norges geografi. Våre forestillinger om Nordland bestod i midnattsol, Lofotveggen, Torghatten, skrikende sjøfugl, klippfisk og tran, tang og tare.

Etter en liten ferietur til Sortland med hurtigruta, som vi alle var enige om var alle tiders mest komfortable befordringsmiddel, og befalskurset på Sund ved Inneröya, kom vi så til stedet vi skulle ha leiren vår.

Vår første reaksjon trur jeg var skuffelse. Men det var jo ikke slik vi hadde tenkt at Nordland så ut. Det lignet mest en høgtliggende østlandsdal med små gardar, skog og elv og i det fjerne snøfjella. Vi var ikke en gang så langt nord at vi hadde midnattsol. Og her var jo veldige skogstrekninger, men i følge folkeskolens lærebok i geografi fantes det ikke skog heroppe. Vi hadde hørt at på Østlandet visste ikke folk hva fisk var for noe, nei oppe i Nordland der var det fin fisk. På Østlandet fikk en i den tida fersk fisk når en ville ha det, men her så en det ikke nesten hele sommeren. Og når vi så en sjelden gang fikk, var ~~av den~~ av samme kvaliteten som på Østlandet.

Som toppen på kransekaka kom så at sveiten ~~ikke~~ hadde noen stor arbeidsoppgave foran seg her, for vi fikk vite at Stormyra som skulle utgjøre A.T. s hovedinnsats her, den var ikke skikket til kultivering. Det virket som en kald dusj.

Det høres ut som jeg var meget skuffet og det trur jeg vi var alle sammen. Men alle slags følelser måtte vi skyve til side, for vi ~~skjante~~ at her måtte til storinnsats, skulle vi få leiren i stand.

Mange av oss murret aver at vi ble satt til anleggsarbeid, vi hadde jo ventet å få gutter å eksersere og drive med. Men vi arbeidet med godt mot i allfall til å begynne med.

Vi fikk mangel på en hard törn her, serlig når det kom båt med barakkematerialer. Da var det å losse båten og samtidig få det på bilene som kjørte sakene oppover. Nede på Vallabotn der vi lossa lå vi på golvet i et bryggerhus. Maten laget vi selv etter tur. ~~Den~~

Den beste melkevelling jeg i mitt liv har smakt, laget jeg forresten selv der en dag.

Det var ikke så nøye med melkeskvitten den gangen, det fantes jo ikke melkerasjonering. Bare en hadde "ansiktet med seg" fikk en kjøpe både ost, smør og rømme. Jeg har ikke hverken før eller siden spist så mye ~~rømme~~ rømme som da. Når det attåt var fisk i elva og molter på myra, skulle en da ønske noe mer? Sommerens største kulinariske opplevelser var forøvrig den tallerkenen med ~~kjøtt~~ jordbær med flöte (sommerens eneste) som jeg fikk hos Bryggfjell og middagen da sveitføreren hadde bryllup. (Den var big.)

Alle mennesker snakker jo nå om mat og da kan jeg jo fortsette. Første kvelden vi var her så situasjonen mørk ut. Vi hadde fått opp over kolonialvarer og kjøtt og fisk, men melk og bröd skulle komme med en jernbanebil om ettermiddagen. Men tiden gikk, klokka ble 8 og den ble 9, og ingen bil kom. Det begynte å bli pinlig tomt i magen. Men vi fant på råd. Fant i margarin, egg og bröd som enkelte hadde med seg fra Gosenlandet Inneröya, tok poteter og fisk fra middagen og stekte sammen. Dette ble en velsmakende rett og vi spiste oss riktig mette. Vi gratulerte hverandre med å ha skjvet sultedöden framover litt og så medlidende på de som ikke hadde vært så foretaksomme at de hadde gjort noe for å skaffe seg mat. Heldigvis ble også disse reddet, for et öyeblikk etter hørte vi bilen stuse utenfor og stanse ved skolen.

Den første tiden hadde ikke matforvalteren vekt. Enten det var at han måtte levere ut matvarer på slump, eller at vi var så forslukne, vet jeg ikke, men faktum er at vi gikk sultne fra bordet mangen gang.

På våre ekspedisjoner etter matvarer kom vi vide omkring i bygda og fikk godt kjennskap til tilhöva her. Til å begynne med var folket meget tilbakeholdne, ja likefram fientlige, men etter ei tid trur jeg folk så litt mindre mistruiske på oss. Det var til og med de som kom opp i leiren for å låne aviser og høre radio.

Folkelynnnet her kunne vi vanskelig bli fortrolige med. Det var f.eks. noen karer som var på tur og en av dem gikk innom en gard og hørte om de kunne få låne en båt. Mannen på garden spurte om han var nazist. Jo, det var han, men de var ikke det alle sammen. Ja han lånte nå ikke båten ut til nazister, det var sikkert, men en av de som ikke var kunne komme og spørre så skulle han få låne båten og da fikk vedkommende gjøre som han ville om han ville ta med seg nazister i båten.

Öst for Bleikvasslia ligger Okstindbreen og Okstindene. Dette er en imponerende fjellverden, med tinder nesten opp i 2000 høyde. Det var flere som forsökte å komme opp på breen, men det

varv bare 2 av oss som greide å bestige en av toppene.

På grunn av vanskene med transporten og sommel fra byggefirmaene ble ikke brakkene ferdige slik at det kunne innkalles gutter til sveiten i 1941. Vår reaksjon på dette var forskjellig. Noen søkte avskjed, noen permisjon. Andre søkte forflytting og jeg søkte meg over til forvaltningen for en av underkvartermestrene var frabeordret.. Det var min hensikt bare å tjenestegjøre sommermånedene, men jeg er blitt der siden. Hva forvaltning var for noe hadde jeg ikke begreper om. Bilag, anvisning, heimel og liknende var ukjent gebet. Jeg fikk lære hvor meget papir det skal til for å holde orden på sakene, men også hvor god kontroll og oversikt en da får over sakene.

Det er noe eget over den leiren en selv har vært med på å bygge opp. En har sett det råe naturprodukt i form av hauger som lå der med trær og stein og sand og ser no hva det skapende menneske har utrettet. Brakkene til de forskjellige formål, veiene, fyllingen plantningene. En får ei kjensle av å eie leiren.

Etter hvert reiste troppsbealet til andre sveiter. Vi som var att i leiren levde innestengt, men vi hadde det koselig allikevel. Vi tittet på våre böker, - og på almanakken om det ikke snart var tid at vi skulle reise heim til jul.

En nordlendingss l. ste. føling med A.T.

Det er en tidlig vårkveld en av de første dager av mai 1942.

Jeg er kjørt heim i en lånt motorbåt fra Drag, et lite gudsforlatt sted, hvor jeg har en kontorpost. Det er nokså langt og jeg må være tilbake igjen til kontortid dagen etter, men kvelden og naturen forøvrig virker på meg i den grad at senga og den gode boka jeg holder på med mister all tiltrekningskraft.-- Jeg føler våren bruse i årene på meg og trangen til å komme blant kamerater og kanskje helst venninne(ene) har altså jaga all ro på dør og fått meg løst.

Jeg tenkte som så at en er ung bare en gang. - Fri og ubundet som jeg var, ventet jeg meg litt av hvert av kvellen og - natta.

Well, - jeg kommer heim og blir såre godt mottatt, noe jeg forresten halvveis regnet med. Jeg hadde jo ikke vært heime på flere uker.

Så langt var allting vel og bra, men akk, - hvor lenge hadde vårt urfaderlige opphav denne følelsen? Iflg. vår barnelærdom var det "kvinnen" som ødela hele lykketilværelsen for både seg sjøl og sin make. - Det skulle også vise seg å være en av den samme skapnings etterkommere som på det kraftigste og mest brutale ryddet opp i min tilvarelse .

Årsaka var imidlertid ikke det berømte eplet, men en så prosaiskX ting som et telegram hvor det kort og godt sto:

" De innkalles herved til arbeidstjeneste, frammøte Bleikvasslia 9. mai.

Det var ikke til å misforstå. - Det var meg det gjaldt, og dog var det ufattelig. Det måtte være en misforståelse. - Tvungen arb. tj. i Nordland det hadde jeg aldri drømt om skulle bli virkelighet. Riktignok hadde jeg fått A.T. bøk, men det kunne ikke bli alvøst av noe sånt, det var både min og mine kameraters oppfatning. --

Krigen skulle jo bli slutt snart og kongen og regjeringa var jo ventende hver dag, det var jo noe alle snakka om, - og at det kunne bli tale om noen tvungen arb. tj. var utenkelig. De høye herrer som nå residerte i Oslo, kunne simpelthen ikke få tid til å sette noe sånt som obligatorisk arbeidstjeneste igang, - så langt ute i periferien som i Nord-Norge ihvertfall. - Eller kanskje det ikke var i Nord-Norge, Bleikvasslia, hvor pokker lå nå det ? " Fram med atlaset, bror," sa jeg. Bleikvasslia, - jo så sannelig det skulle være på Helgeland et sted.---- Stort ståhei i familien, etterhvert som de forskjellige medlemmer av familien innfant seg til aftens.

Det ble hele kvelden diskusjonserne og gjetninger og formodninger

fyllte alles tanker. Jeg var forresten den som kanskje tok det pen. Men det gikk ihvertfall såpass inn på meg at noe "eventyr" ble det ikke den kvelden. Den lille Eva som ventet meg måtte vente forgjeves og jeg har forresten ikke sett henne siden, for senere fikk jeg vite pr. brev at hun formodentlig befant seg hihsides Kjölen. - Men om hennes forsvinnen kom av at hun måtte vente forgjeves hin for meg så triste kvell skal jeg ikke kunne si.

Om natta fikk jeg en strålende ide', - jeg skulle søke om utsettelse.

Følgen var at lensmannen, som jeg kjente meget godt, den følgende dag fikk besøk av en meget forhåpningsfull ung mann. (Jeg må tilføye at jeg reiste ikke tilbake til arbeidet mitt, - bare ringte til sjefen og sa hvorledes saka stod. Denne var den personifiserte deltagelse og kondolerte meg av hele sitt hjerte.)

Men, dessverre, lensmannen gav meg ikke noe håp om utsettelse og sa at jeg iallefall måtte møte til den bestemte dato, så kunne det jo tenkes at jeg ble innvilget utsettelse når jeg var kommet fram.

Det var altså bare et å gjøre. - Å bite i det sure eplet og begynne å pakke koffertene.

Det var nå blitt kjendt i vid omkrets at jeg skulle inn og det haglet med spørsmål rundt örene mine, bare jeg viste meg ute.

Det var omtrent som om jeg skulle til et heilt ukjendt land hvor alt kunne tilstöte meg og hvor jeg ikke var mer fri enn de mystiske eventuelle innbyggere til enhver tid fant akkurat passende for dem. Likeledes at jeg kunne risikere å bli sendt hvor som helst det passet de bestemmende herrer.

En sånn ting som at de innkalte A.T. menn sikkert ville bli sendt til en eller annen front eller iallefall ville bli brukt i krigsindustrien, vår mange heilt overbevist om.

Når jeg skal være helt ærlig, var det nok sådd en liten frykt for noe i den retning også i min sjel. Men, - det var jo også spennende, og spenning og eventyr virker vel tiltrekkende på de fleste unggutter.

Avskjedstimen var noe av det jeg kommer til å huske tydeligst av alt som står i forbinneise med min befatning med A.T.

Jeg hadde hatt 2 dager å ordne meg på og sant å si så jeg med en viss glede hen til den timen da jeg skulle reise, for disse døgnene begynte å ta på nervene.---

Så stod jeg da reiseklar.--

Mor tok det tyngst. - Hun måtte flere ganger med lome-tørkleet som snarest opp i Øyekroken og ei gammel kjerring som tilfeldigvis var inne hos oss da, forsökte ikke akkurat å tröste

hverken meg eller mine foreldre, men sa som sin oppriktige mening:

"Ja, ikkje trur nu e at dokker får sjå han meir. Veint bare han e den f  ste herifr  , men han bi nok ikkje den siste så må ut, vess vi ska ha tyskarn lenge i l  inne."

----- Det var en ting som jeg hadde syntes var litt merkelig og det var hvorfor ikke flere fra heimstedet var blitt innkalt.

Imidlertid, - langt om lenge da jeg kom på hurtigruta i Svolvær tok det meg ikke lang tida    bli overbevist om at jeg nok ikke var den eneste. Alle som så ut til    vere i den alderen, ble spurt hvor de skulle hen, og de fleste svarte at nok dessverre skulle til Bleikvasslia på arbeidstjeneste.

Vi "fant snart hverandre" og det dannet seg snart små klikker som diskuterte vidt og bredt om den videre s  bne vi kom til    få.

Et stort problem var åssen mon maten ville komme til    bli. Mange fortalte at de hadde tatt med seg en ekstra koffert ~~XX~~ spesielt til mat av forskjellig slag som de hadde hamstra, så de skulle nå klare seg de første ukene. (De hadde nok ikke regnet med muggen, riktignok en meget liten og beskjeden sopp, men verd    ta med i betraktning når det gjelder    lagre mat.)

Etter ei mer og mindre tr  kig reise kom vi til Finneidfjord. Det var da blitt en anselig flokk unge menn. Det var nemlig kommet til flere og flere etter hvert som vi avanserte sydover.-----

På Overnattingsheimen, Finneidfjord ble vi sers godt mottatt av de mange nokså fikse unge kjeier som serverte oss varm kaffe og smørbrød. Enkleste stiftet her nokså varme bekjenskaper som senere ble frisket opp på langpernene.

Nå først fikk vi den virkelige føling ned A.T.

Endel herrer i uniformer hvis make hverken k  nne plasseres i den tidligere norske h  rs eller i andre vi hadde sett, gikk og spaserte fram og tilbake og så ut som om de var utålmodige etter    få stifte nærmere bekj  ntskap med oss..

Først ble det foretatt legeundersøkelse og nå begynte et heilt skuespill. En ble vitne til de merkeligste dialoger og enkelt som sikkert kunne ha drevet det temmelig langt på scenen berettet med gråtkvalt sterne om de merkeligste sjukdommer de hadde hatt og framleis hadde.

Om alle sjukdommene var kjent innen legevitenskapen, skal jeg ikke påstå, men faktum var at nokså mange slapp, dog også friske som hadde andre tvingende grunner    framføre.

Jeg var nokså langt ut i rekke og jeg brøt hjernen min alt jeg var kar om for    hitte p  en antakelig grunn, men da jeg ble ropt opp stod jeg like hjelpeløs.

Noen sjukdom hadde jeg dessverre ikke lidt av. Det eneste som hadde feilt meg var blindtarmbetennelse for mange år siden, og den var jeg kvitt, så det kunne jeg ikke anføre.----

Jeg ble funnet tj. dyktig og nå var alle dører stengte for mitt vedkommende.

Jeg måtte finne en plass på lastebilen sammen med de andre ulykkelige og så begynte den siste delen av reisa. Om noen timer skulle vi være ved målet. (Det foreløbige målet, tenkte de fleste.)

For å hjelpe på humøret og for å bortlede tankene fra det triste regnværet, forsøkte vi å oppmuntre hverandre med sang.

Folk opp gjennom dalen hadde ~~XX~~ visst aldri vært vitne til noe liknende før, for i alle vinduene på hvert eneste hus vi kjørte forbi skimtet en nysgjerrige fjes som hadde både öynene og örene på stilker for om mulig å oppsnappe noe som kunne gi dem et fingerpek på hva som mon var meningen med denne merkelige transporten.

Etterhvert som vi kom høyere opp fikk landskapet en helt annen kulör. Det ble kaldere og kaldere og til slutt full vinter. Humøret sank også proporsjonalt med gradstokken og regnet som hölja ned gjorde det ikke akkurat noe bedre.

Eder og forbannelser over tilværelsen i alminnelighet og A.T. i særdeleshet hadde i god orden avløst sangen. --

Imidlertid kom en omsider opp til leiren, etter først å ha vasset i sne og sörpe til knes fra Bleikvasslia gård og til leiren.

Sulten hadde også i vesentlig grad bidradd til å få humøret ned, men i den godt oppvarma spisesalen ventet det oss en behagelig overraskelse.

Det er en eller annen "Pegasusrytter" som har sagt: " Etter en god middag er en istand til å unnskyldte hele verden, selv sin familie." Slik ble det også med de vordende A.T. menn i Bleikvasslia hin maikveld anno 1942.

Etter det varme måltidet hadde de fleste glemt strabatsene på turen oppover.

Mesterkokken
Knut Stavern som
hadde tatt patent
på framstillinga
av Helsemelslaps-
kaus.

Måltidet ble forrsten avbrutt en gang av et unisont latterbröl. Det kom nemlig en underlig framtoning inn i salen. Det var en mann som allerede hadde trukket i "uniform". Det så forresten ut som alt annet enn ei uniform. Det var noe brunt vindtøy som var surret rundt livet minst en og en halv gang og knyttet sammen med belter både av lær og av samme stoff som det övrige. Fyren var liten av vekst og kom nesten heilt bort, stakkar. Dertil kom et par store trebunnsko.

Kort sagt, vi brölte.----

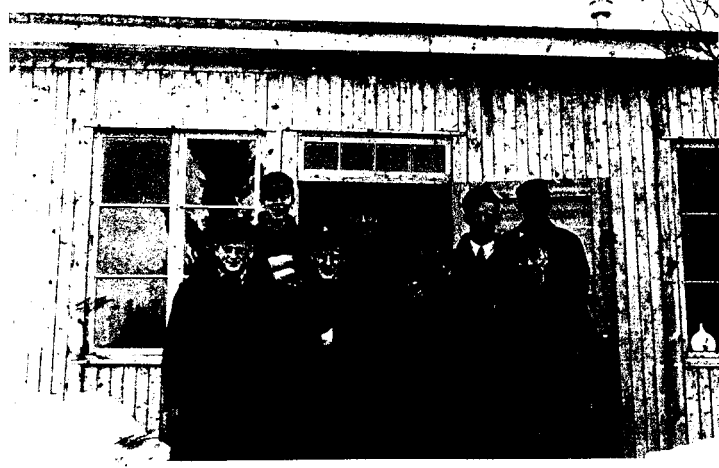
Först så han litt sjenert ut, men så kom det:

" Å ja, nå natta e gådd, ser dokker ikkje nåkka likar ut sjöl."

Han fikk nok rett gutten, for dagen etter var det et svare ~~XX~~ strev med å få visket ut det sivile preg en hadde over seg.

Forvandlingen begynner.

Det er fullbragt for endels vedk.

Enkelte som var litt skrdderkyndige og kanskje litt forfengelige forsøkte på beste måte å få den såkalte arbeidsuniform til å få en litt slankere ~~XXXX~~ fasong.

De første dagene gikk med til å komme seg i orden.

Etter hvert ble tjenesten dog strengere. De arme offiserer prøvde litt etter litt ~~XXXX~~ å få banka litt eksersis inn i kroppen på oss. Ute på kongsveien sto sveiten oppstilt lagvis med en lagfører eller troppfører som kommanderte høyre om og venstre om til de var så hese som hanekyllinger som er i ferd med å lære seg å gale. ----

Indretjenesten var dog den verste, iallfall i begynnelsen. Det var en tortur å få sengene i orden om morgenen og det skulle ikke finnes en ting på rommet som ikke var lagt eller hang akkurat på en bestemt plass til enhver tid.

Befalet så slett ikke gjennom fingrene med noen verdens ting og tilslutt syntes vi de ble like plagsomme som myggen når den er riktig jævlig ved et fiskevatn om sommeren.

Smått om senn kom en heldigvis inn i traden og det ble mindre og mindre besverlig å holde en viss orden, til slutt falt det naturlig, skjønt det vanskelig å bli ferdige akkurat til de bestemte signalene.---

Aprpos, signalene. Det var mange ganger ikke greidt å være hornblåser. Han fikk høre mer enn et ukvemsord fra morgengretne gutter.

Tjenesten var oppdelt slik at en hadde middag fra 2 til 4 og tjeneste igjen fra 4 til 6. Det var nesten like tungt å komme ut til oppstillinga etter middag som om morgenen.

Verst var det at hvis en var så uheldig at en skulle ta seg en liten middagslur, så måtte en re opp sengene på nytt.

Den som sover
synder ikke.

Mange tok simpelthen ikke middagslur bare for å slippe sengeoppbreinga, den var nemlig like streng etter middag som om morgenen.

Undertegnede fikk den dag sammen med noen andre en straffeutmarsj på et par timer under fung. trf. Sæthers myndige kommando.

Grunnen var at det hadde slått seg et par folder på teppet etter middagsluren.---- Nå, ja, en var jo ikke så lite forbannet i sitt innerste, men det var verst mens det stod på, som kallen sa da han skoldet grisen før han drepte den.

En morgen fikk alle mann ordre om å marsjere til elven.

Der fikk vi et sjeldent syn. A.T. bilen hadde nemlig om natta funnet ut at den skulle ta seg en dukkert i det kjølige ellevannet.

Grunnen var den at sjåføren i tankeløshet hadde satt bilen i et bakkehell uten å sette handbremsen på.

Nå skulle gutta få trene seg litt i dragkamp. Det var høye veddemål om hvem som ville bli den sterkeste, - bilen eller A.T.gutta.

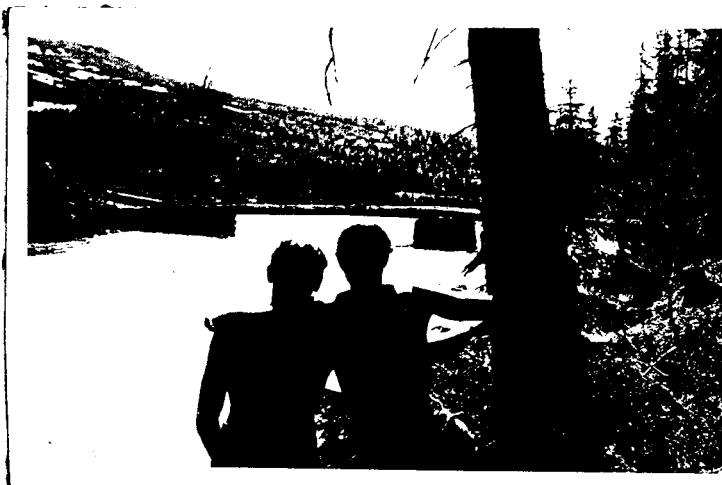
Nestsvf. Bö har ei vanskelig oppgave foran seg.

For en slik styrke måtte bilen bite i det sure eple og la seg hale på XX land.

Det var ikke vanskelig å få fritida til å gå.

Flere av gutta hadde instrument med seg og det ble danna både et rytmeorkester og et sangkor. Dessuten hadde bridgen en brei plass og søndagene ble brukt til fotturer i skog og fjell, d.v.s. når været tillot det.

Mor Norges ubundne krefter beskues.

En lille-slem fordrer konsentrasjon.

De første dagene hadde vi gått og lytta til alt befalet sa med en viss spenning. Vi ventet at det skulle bli sagt et eller annet som kunne forstås slik at vi skulle bli sendt noen steder, men det uteble og vi begynte så smått å bli fortrolige med tilværelsen. Når alt kom til alt hadde vi det jo mye bedre enn vi hadde regnet med først. Allikevel begynte vi å regne ut nårtid vi skulle komme ut i det fri. Jeg tror de fleste menige så hen mot den dagen med lengsel.

Utenfor leiren, i bygd og by, var det så mye som lokket, nå da det var blitt sommer og sol over landet. - Lyst og mildt hele natta og med seng under hver en bush.

De regelmessige breva fra de mange "snerter" nordetter leia gjorde kan hende størst innvirkning på heimreiseträngen.

For mitt vedkommende skulle den dagen da jeg skulle få treke fram mine egne klær komme snarere enn ventet.

Da jeg hadde vært i tjeneste i 2 måneder fikk jeg en dag brev fra en gårdbruker med forespørsel om jeg ikke kunne forsøke å få utsettelse med resten av tjenesten og komme og hjelpe ham med slåttonna. Det var umulig for ham å få folk.

-----Det gikk i orden.-----

En kveld fikk jeg utlevert sivilklærne til stor misunnelse og ergrelse for de övrige. De gikk rundt med ei foruretta mine nesten som om det skulle være min skyll at ikke de også fikk reise samtidig.

Gutta ville ikke tro at det var trangen sål matauking som fikk meg til å reise. Enkelte av dem visste nemlig at det var ei viss gjente som fikk ferie akkurat da og de tenkte vel:

"Han var dog for sterk, der stod kvinner bak ham."

Heime hadde de jo fått visst endel gjennom breva, men da jeg atter sto på kaia heime var det mange som hilste meg vellkommen omtrent på samme måten som om jeg hadde ligget for døden og på en eller annen uforståelig måte var kommet meg på bena igjen.

-----Nå er jeg atter i Bleikvasslia for å tjene opp den forsømte tida fra ifjor.-

Oppriktig talt hadde jeg ikke regna med at jeg skulle bli innkalt bare for den ene måneden.

Hadde jeg visst det hadde jeg nok vært ut tida med engang, men det var nok dessverre noe i det om den kjeien og ferien ifjor, derfor sier jeg nå:

"Satan stå i alt som minner, Satan stå i alle kvinner."